

Sagen behandles af skifteretten på baggrund af en ansøgning fra skyldneren, som indgives på en særlig blanket til skifteretten på det sted, hvor skyldneren har sin bopæl. Skifteretten indkalder herefter skyldneren til et møde, hvor skyldnerens ansøgning og forhold nærmere gennemgås.

Finder skifteretten, at der er rimelig udsigt til, at der vil kunne afsiges en kendelse om gældssanering, indledes gældssaneringssagen. Skifteretten udpeger i den forbindelse normalt en medhjælper, der anmoder kreditorerne om at anmelde deres krav. Medhjælperen foretager herudover bl.a. en række undersøgelser af betydning for sagen, f.eks. anmoder kommunen om at fremkomme med oplysninger om skyldnerens sociale forhold af betydning for sagen.

Medhjælperen udarbejder i samråd med skyldneren et gældssaneringsforslag. Gældssaneringsforslaget sendes til kreditorerne, der sammen med skyldneren indkaldes til et afsluttende møde i skifteretten.

På det afsluttende møde i skifteretten tager skifteretten stilling til, om skyldneren kan meddeles gældssanering. Gældssanering meddeles i givet fald af skifteretten på baggrund af skyldnerens forslag til gældens sanering, og der foretages ikke nogen afstemning blandt kreditorerne om skyldnerens gældssaneringsforslag. Gældsnedskrivningen beror således udelukkende på skifterettens afgørelse i forbindelse med sagens slutning. Kreditorerne har dog mulighed for at udtale sig under sagen og i forbindelse med det afsluttende møde.

Reglerne i konkursloven om gældssanering indeholder ikke nogen udtømmende regulering af de forskellige spørgsmål, som kan opstå i relation til den skifteretlige behandling af en gældssaneringssag. Lovteksten, herunder navnlig betingelserne og vilkårene for gældssanering, er udformet på en sådan måde, at det i vidt omfang er overladt til domstolene at udvikle de nærmere retningslinjer for behandlingen af sager om gældssanering.

Ved siden af reglerne om gældssanering findes andre eftergivelsesregler i dansk ret, hvor eftergivelsen af gæld beror på en forvaltningsmyndigheds afgørelse. Det gælder f.eks. reglerne i lovebekendtgørelse nr. 952 af 16. december 1998 om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld samt lovebekendtgørelse nr. 289 af 28. april 2003 med senere ændringer om opkrævning af skatter og afgifter mv. § 15. Gældssaneringsreglerne gælder ved siden af disse regler, og skyldneren har således valgfrihed med hensyn til, efter hvilket regelsæt skyldneren søger sin gæld saneret.

3. Baggrunden for lovforslaget

3.1. Konkursrådet har bl.a. til opgave efter Justitsministeriets anmodning at afgive indstilling om ændringer i konkursloven med henblik på reform af denne lovgivning.

Efter kommissoriet skal Konkursrådet bl.a. overveje behovet for lovændringer i konkurslovens regler om gældssanering. Konkursrådet blev i forbindelse med nedsættelsen af rådet i januar 2001 anmodet om at foretage en gennemgang af konkurslovens regler om gældssanering navnlig med henblik på at vurdere behovet for på baggrund af de indhøstede erfaringer mv. at forenkle og effektivisere behandlingen af gældssaneringsager.

Baggrunden for at anmode Konkursrådet om at se nærmere på reglerne om gældssanering var bl.a. en række forslag om ændring i disse regler, som var indeholdt i en redegørelse fra april 1999 vedrørende ændringer i konkurslovens bestemmelser om gældssanering fra en arbejdsgruppe nedsat af Advokatrådet og Dommerfuldmægtigforeningen. Af kommissoriet fremgår endvidere, at Konkursrådet anmodes om at inddrage denne redegørelse samt de høringssvar vedrørende redegørelsen, som Justitsministeriet har modtaget, i sine overvejelser om eventuelle lovændringer.

Under arbejdet med denne opgave er Konkursrådet som et led i regeringens handlingsplan for iværksættelse fra januar 2003 i et tillægskommissorium af 4. februar 2003 blevet anmodet om at vurdere erfaringerne fra førende iværksætterlande, som f.eks. Holland og Storbritannien, og lægge vægt på iværksætterhensynet i forbindelse med rådets igangværende arbejde med revision af konkurslovens regler om rekonstruktion og gældssanering. Konkursrådet blev i den forbindelse anmodet om bl.a. at overveje en lempelse af reglerne om tvangsakkord og en ændring af gældssaneringsreglerne, så en konkursramt iværksætter, der vil starte op igen, får mulighed for hurtigere at få slettet resterende gæld.

Konkursrådet har vedrørende disse opgaver afgivet betænkning nr. 1449/2004 om gældssanering.

3.2. Efter Konkursrådets opfattelse er der ikke noget påtrængende behov for at foretage grundlæggende ændringer af konkurslovens regler om gældssanering. De gældende regler er indarbejdet i praksis, og der er gennem årene i retspraksis sket en afklaring af mange af de fortolknings- og tvivlsspørgsmål, som loven har givet anledning til.

Det er endvidere Konkursrådets opfattelse, at de betæneligheder om uhammet gældsætning, afsvækkelse af den almindelige betalingsmoral og den deraf følgende stramning af kreditgivning, som blev anført